

ske vist i den senere Tid ofte set en kær og velkommen Gæst deroppe, men i Reglen er den tom, og det ærgrer mig ikke sjældent at se denne tomme Kongeløge, den megen, spildte Plads; og saa paa den anden Side den overfyldte Presseløge. Det er jo sjældent, Medlemmer af Kongehuset komme her; der er visse store Dage, hvor enkelte Medlemmer af Kongehuset ere vore Gæster, naar Prygleloven og andre vigtige Sager ere for, men i Reglen er den tom. Det ærgrer mig, som sagt, at al den megen Plads gaar til Spilde, medens Pressen er saa daarlig installeret her i Salen. Det ærgrer mig at se Kongeløgen brede sig stor og tom paa den Plads, hvor i Virkeligheden Formandens Sæde skulde have sig stolt og stort. Altsaa, her er Plads nok, og den Tale, at vi skulde blive for mange Folkerepræsentanter, er en god konservativ eller, om man vil, reaktionær Tale, ikke frisindet og demokratisk Tale.

Maa jeg dernæst gøre nogle Bemærkninger til den højtærede Konseilspræsident. Han mente, at den Vej, vi anviser, at nedsætte en parlamentarisk Kommission til i Løbet af et halvt Aars Tid at udarbejde en ny Valgkredslov paa Grundlag af Grundlovens § 32, slet ikke er saa let og fremkommelig, som vi Forslagsstillere mente. Der vilde være store Vanskeligheder — og han henviste til 70erne og 80erne — ved at naa til en grundlovmæssig Ordning. Men den politiske Situation var jo en helt anden den Gang. Det var under den storpolitiske Kamp, hvor Grundloven overhovedet blev sat til Side. Nu ere vi naaede til, at Grundloven hævdes; vi ere komne ind i parlamentariske Tilstande; man kan derfor slet ikke sammenligne da og nu. Men dertil kommer, at den ærede Konseilspræsident, naar han peger paa Vanskelighederne ved at gennemføre § 32, ganske overser, at de samme Vanskeligheder følge af hans Anvisning, nemlig en Grundlovsforandring; kun komme de bagefter, kun forøges Vanskeligheden ved, at vi baade skulle have en Grundlovsforandring og dernæst en Valgkredsordning. Den ærede Konseilspræsident slipper jo ikke for Valgkredsordningen ved at foreslaa Grundloven forandret. Nej, først skal han da gøre det store Arbejde med at faa Grundlovsforandringen, og saa skal han have Valgkredsordningen gennemført, det, som vi vilde gøre straks. Vanskelighederne blive ingenlunde mindre, fordi man forlader Grundlovens Princip om et bestemt Folketal og gaar over til det ny Princip om et bestemt Valgkredstal. Jeg skulde

endda være tilbøjelig til at tro, at Konseilspræsidentens Princip vil volde langt større praktiske Vanskeligheder end Grundlovens Princip. Det er i og for sig ikke en Tilfældighed, at Grundlovens Fædre valgte Folketallet som det bærende Princip, thi det er forholdsvis nemt, efterhaanden som Befolkningen stiger, ogsaa at forøge Repræsentanternes Antal, og Tanken har ogsaa en smuk Side, den nemlig, at Folketinget skal være et Spejlbillede af Folket, og naar Folket vokser, saa skal Folketinget ogsaa vokse, for at alle de uensartede Interesser, alle de mangfoldige Anskuelse, der rummes i Folket, og som blive stærkere og større, efterhaanden som Folket vokser, ogsaa kunne komme frem i dette Ting.

Den Tale, der føres nu, at man ikke maa faa for mange, maa jo konsekvent føre til, at 50 er bedre end 114, 50 arbejde jo lettere end 114, og 25 arbejde endnu lettere end 50, og til syvende og sidst kunde man nøjes med et Ministerium, hvis man paa en eller anden Maade nu og da kunde undergive det en Folkeafstemning. Det er ingen demokratisk Tale. Grundlovsfædrene have aabenbart villet gøre Folketinget til et Spejlbillede af Folket og derfor sagt, at naar Folket vokser, skal Folketinget ogsaa vokse. Det er ogsaa forholdsvis let og praktisk at gøre, men at fæstne Kredsenes Antal, f. Eks. til 132, som Konseilspræsidenten talte om, og som det nævnes i Venstres Program fra i Vinter, vil føre til meget store Vanskeligheder. Man skal saa først vedtage en Grundlovsforandring, hvorved Tallet 132 fastslaas, og derefter skulle Kredsenes omlægges efter den sidste Folketælling. Men ved hvert 10de Aar, ved hver Folketælling, vil der ske Forskydninger, og saa skal man have Omlægning af Kredsenes. En Kreds er bleven for stor, medens der maa lægges til i en Nabokreds. Der maa saaledes med bestemte Mellemrum ske Forandringer. I Frankrig har man den Ordning, at der foran hvert Valg foretages en Regulering af Valgkredsene. Naar en Kreds er vokset til over 100,000, deles den i 2, og naar den er sunken, udslettes den. Det gaar meget let og simpelt og er meget nyttigt. (*Martin Madsen*: Der have de Listevalg!) Nej, man har ikke, man har Enmandskredse, det var i Gambettas Tid, at man havde Listevalg. Der maa altsaa en Tilføjelse hertil, naar man fastsætter Tallet til 132. Men det vil ingenlunde være saa let i det lange Løb at tage fra en Kreds og lægge til en anden. Den højtærede